

STORTINGET

Innst. 148 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
frå utdannings- og forskingskomiteen

Dokument 8:63 S (2025–2026)

Innstilling frå utdannings- og forskingskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ida Lindtveit Røse, Hans Edvard Askjer og Joel Ystebø om at alle elever skal få tilbud om å delta på skolegudstjenester

Til Stortinget

Innleiing

I dokumentet blir det fremja følgjande forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i opplæringslova som presiserer at forbudet mot forkynnelse ikke rammer muligheten til å gjennomføre for eksempel skolegudstjenester.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at alle elever får tilbud om å delta på skolegudstjeneste, så lenge lokale kirker har ønske om å invitere.»

Det blir vist til dokumentet for nærare utgreiing for forslaget.

Behandlinga i komiteen

Kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun har uttalt seg om forslaget i brev av 12. januar 2026. Brevet følger som vedlegg til innstillinga.

Komiteen har invitert til å gje skriftlege høyringsinnspel i saka. Dei skriftlege innspela er saman med dokumenta i saka tilgjengelege på sakssida på stortinget.no.

Beriktiget

Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Åse Kristin Ask Bakke, Julia Eikeland, Vebjørn Gorseth og Sander Delp Horn, frå Framstegspartiet, Line Marlene Haugen, Lill Harriet Sandaune, Joakim Myklebost Tangen og Simen Velle, frå Høgre, Monica Molvær og leiaren Mathilde Tybring-Gjedde, frå Sosialistisk Venstreparti, Sunniva Holmås Eidsvoll, frå Senterpartiet Erling Sande, frå Raudt, Hege Bae Nyholt, frå Kristeleg Folkeparti, Joel Ystebø, og frå Venstre, Guri Melby, viser til representantforslaget.

Komiteen viser til at skulegudstjenester er eit viktig bidrag til å gje elevar innsikt i og kunnskap om ein sentral del av norsk kulturarv. Det er ein lang tradisjon i norsk skule for at elevar deltek på skulegudstjenester. Skulegudstjenesta blir tilbydd elevar etter avtale mellom skulen og kyrkja.

Komiteen viser til at deltaking på skulegudstjenester er basert på frivilligheit, med eit alternativt opplegg for elevar som ikkje ønskjer å delta. Det er viktig med god informasjon til foreldre og elevar om skulegudstjenester og om det alternative tilbodet til dei elevane som ikkje ønskjer å delta.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det er viktig at alle elever i Norge, uavhengig av bakgrunn og religion, kan få oppleve, forstå og lære om tradisjoner som er viktige i Norge. Hvorfor julen feires er selvfølgelig noe elevene i norsk skole skal lære seg. Disse medlemmer mener det er viktig

at skolene trygt kan tilby elevene å delta på julegudstjenester hvis de ønsker det.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet mener at det bør være anledning for skoler til å markere og feire norske tradisjoner, blant annet gjennom skolegudstjenester, men at deltagelse på slike markeringer må være frivillig for den enkelte elev. Disse medlemmer mener at muligheten til markering av slike tradisjoner, deriblant avholdelse av skolegudstjenester, bør forankres i opplæringsloven. Dette vil gi økt trygghet og forutsigbarhet for både elever og lærere, flere vil kunne få delta i en viktig juletradisjon, og man vil unngå polariserende debatter i førjulstiden.

Disse medlemmer vil understreke at den kristne kulturarven, inkludert høytider som jul, er en viktig og integrert del av norsk tradisjon og identitet. Feiringer av denne typen kan fremme forståelse for og kunnskap om norsk kultur på en inkluderende måte. Forståelse for kristendommens kulturarv og historiske rolle er avgjørende for å kunne få en helhetlig forståelse av norsk identitet. Selv om det norske samfunnet i dag er mer sekularisert, er kristendommens innflytelse fortsatt merkbar. Mange av de grunnleggende verdiene i det norske samfunnet, som menneskerettigheter, likestilling og rettferdighet, har røtter i kristendommens etikk. I tillegg fungerer kirken fortsatt som en viktig arena for fellesskap og refleksjon, spesielt i krisetider.

Disse medlemmer vil påpeke at skolegudstjenester kan være et verdifullt supplement til undervisningen. Julen, som en viktig del av norsk kultur, bør forklares og oppleves på en måte som inkluderer forståelsen av dens historiske og religiøse betydning, og de elevene som vil, bør ha mulighet til å delta på skolegudstjeneste.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Senterpartiet merker seg at det fremdeles fremsettes påstander lokalt og nasjonalt om at skolegudstjenester er i strid med opplæringslovas forbud mot forkynning. Disse medlemmer vil understreke at Stortinget i flere omganger har tydeliggjort skolens mulighetsrom for å tilby skolegudstjenester. Siden det fortsatt hersker usikkerhet om dette, mener disse medlemmer det er hensiktsmessig at dette presiseres i opplæringslova, og ber derfor regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak hvor dette forankres i lov.

Disse medlemmer peker på at skolegudstjeneste har en lang tradisjon i Norge og bidrar til å gi kjennskap og opplevelse av hvordan høytidene markeres i Norge. Disse medlemmer støtter derfor ønsket om at alle elever får tilbud om å delta på skolegudstjeneste. Disse medlemmer mener skolegudstjenester er en viktig arena for formidling av norsk kul-

tur og tradisjon. Disse medlemmer viser videre til at deltagelse i skolegudstjenester er basert på frivillighet og at det skal være gode alternative opplegg for elever som ikke ønsker å delta.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener dette eksempelvis kan løses gjennom å endre den statlige veilederen om skolegudstjenester, og ha en generell føring om at skolene tilbyr skolegudstjenester dersom lokale kirker ønsker å invitere.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre viser til at skolegudstjeneste tradisjonelt har vært en del av den norske skolen og en arena for formidling av kultur og tradisjon. Samtidig er det også viktig å ta hensyn til at stadig flere elever i skolen hører til andre tros- og livssynssamfunn. Disse medlemmer mener at elever i Norge har godt av å lære om ulike religioner, og at det å være til stede under religiøse seremonier kan være både faglig relevant og fungere godt som et avbrekk fra den tradisjonelle undervisningen. Likevel er det viktig at forbudet mot forkynning, jf. opplæringslova § 14-5, blir respektert. Disse medlemmer ser ikke noen grunn til at elever ikke kan delta på skolegudstjeneste som en del av opplæringen innen religion, så lenge det blir presentert objektivt, kritisk og pluralistisk, slik det går frem av § 14-7 i opplæringsloven.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet meiner at skulegudstenester har ei lang og solid forankring i norsk historie, og at denne tradisjonen utgjør ein naturleg del av den kulturarven som har prega Noreg gjennom generasjonar. Skulegudstenester har tradisjonelt vore eit møtepunkt mellom skule og lokalsamfunn, og har gjeve elevar kjennskap til dei kristne høgtidene og dei verdiane som har hatt stor betydning for utviklinga av norsk samfunnsliv.

Denne medlemen meiner at denne tradisjonen gjer elevar innsikt i sentrale delar av norsk kultur og historie. Gjennomføring av skulegudstenester byggjer på eit godt lokalt samarbeid mellom skule og kyrkje.

Denne medlemen meiner det er behov for tydelegare nasjonale rammer for å sikre at alle elevar kan få tilbod om skulegudstenester.

Denne medlemen vil vise til behandlinga av Innst. 141 S (2024–2025), der det blei fleirtal for følgjande vedtak (Vedtak nr. 487 (2024–2025)):

«Stortinget ber regjeringen vurdere om muligheten til å avholde julegudstjenester kan forankres i opplæringsloven på en hensiktsmessig måte, for å sikre at denne tradisjonen fortsetter, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Det er etter denne medlemen sitt syn behov for ei tydeleg presisering i opplæringslova, så alle elevar får

tilbud om å delta på skulegudsteneste så lenge lokale kyrkjer har ønske om å invitere.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at kristendommen former nesten alt man gjør i vestlige land, selv om de fleste ikke er troende. Verdier som likhet, individuell frihet og menneskerettighetene kommer fra kristendommen.

Dette medlem viser til at dette poenget ser man kanskje best i lys av det før-kristne samfunnet. Her var det de sterke og vakre som ble verdsatt, og makt var rett. Gudene og heltene var de som med styrke og mot beseiret sine fiender. «De sterke gjør som de kan, og de svake lider som de må», skrev Thukydide. Menn, særlig de rike og mektige, hadde store friheter, mens kvinner, slaver og fattige sto svakt. Slik var det i vikingtidens Norge, så vel som i gresk-romerske områder i før-kristen tid.

Dette medlem viser til at kristendommens budskap om likeverd og nestekjærlighet for alle, med utgangspunkt i at alle mennesker er skapt i Guds bilde, snudde opp ned på den før-kristne tilbedelse av de sterke på en måte som gradvis gjennom to tusen år har formet og fortsatt former Europa og Norge.

Dette medlem mener at tradisjonen med frivillige skulegudstjenester før jul – der budskapet om nestekjærlighet og menneskeverd formidles gjennom fortellingen om Jesu fødsel – er en måte å formidle den kristne kulturarven i skolen på som har stor verdi. Skolene skal i henhold til opplæringslova og læreplanen gi særskilt innsikt i kristendommen og kristen kulturarv, og skulegudstjenester gir en forståelse som er vanskelig å gi på andre måter. Dette medlem understreker at formidling av de kristne verdiene, blant annet gjennom skulegudstjenester, ikke er mindre viktig i lys av de siste tiårs innvandring og behovet for integrering i det norske samfunnet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti ser med stor bekymring på at stadig flere skoler og kommuner vedtar å slutte med skulegudstjenester, og disse medlemmene mener dette bør være et frivillig tilbud på alle skoler, så lenge den lokale kirken eller menigheten ønsker å tilby dette. Disse medlemmene understreker at det er viktig at det gis god informasjon om mulighet for fritak i god tid før skulegudstjenesten skal holdes, og at det legges opp til gode alternative opplegg.

Komiteens flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i opplæringslova som presiserer at forbudet mot forkynnelse ikke rammer muligheten til å gjennomføre for eksempel skulegudstjenester.»

«Stortinget ber regjeringen sørge for at alle elever får tilbud om å delta på skulegudstjeneste, så lenge lokale kirker har ønske om å invitere.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre understreker at nåværende regelverk og retningslinjer fungerer godt. Disse medlemmer slutter seg i den forbindelse til høringsinnspillet fra Skolelederforbundet hvor det heter at det i dag er

«tilstrekkelig rom for at skoler kan gjennomføre gudstjenester som en del av skolens tradisjoner – samtidig som det sikrer frivillighet, respekt og likeverd. En lovfesting vil være unødvendig og kan begrense skolens handlingsrom og lokale tilpasninger.»

Disse medlemmer stiller seg i særdeleshet kritisk til forslag 2 om at alle elever skal få tilbud om å delta på skulegudstjeneste så lenge det finnes lokale kirker som har ønske om å invitere. Dette fordi dette forslaget i praksis betyr at man vil flytte myndighet over skolens innhold fra den enkelte skole til skolens nærmeste kirke. Etter disse medlemmers syn må skolen ha frihet til å undervise i religion slik den selv vurderer det mest hensiktsmessig, og det kan ikke være slik at en skole blir pålagt å tilby elevene skulegudstjenester fordi nærmeste kirke ønsker det.

Tilråding frå komiteen

Tilrådinga frå komiteen blir fremja av medlemmene i komiteen frå Framstegspartiet, Høgre, Senterpartiet og Kristeleg Folkeparti.

Komiteen har elles ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjere følgjande

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i opplæringslova som presiserer at forbudet mot forkynnelse ikke rammer muligheten til å gjennomføre for eksempel skulegudstjenester.

II

Stortinget ber regjeringen sørge for at alle elever får tilbud om å delta på skolegudstjeneste, så lenge lokale kirker har ønske om å invitere.

Oslo, i utdannings- og forskingskomiteen, den 26. februar 2026

Mathilde Tybring-Gjedde

leiar

Erling Sande

ordførar

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/6550-

Dato
12. januar 2025

Representantforslag 63 S (2025-2026) om at alle elever skal få tilbud om å delta på skolegudstjenester

Jeg viser til brev fra utdannings- og forskningskomiteen datert 11. desember 2025 der det bes om min uttalelse til representantforslag 63 S (2025–2026) fra stortingsrepresentantene Ida Lindtveit Røse, Hans Edvard Askjer og Joel Ystebø om at alle elever skal få tilbud om å delta på skolegudstjenester.

Representantforslag 63 S (2025-2026) punkt 1 om å fremme forslag om endringer i opplæringslova som presiserer at forbudet mot forkynnelse ikke rammer muligheten til å gjennomføre for eksempel skolegudstjenester

Anledningen til å delta på julegudstjenester er allerede forankret i opplæringsloven på en formålstjenlig måte. Dagens regulering er godt egnet til å sikre at denne tradisjonen fortsetter. Skolene kan trygt tilby elevene å delta på julegudstjenester hvis de ønsker det.

At forbudet mot forkynnelse ikke rammer muligheten til å gjennomføre skolegudstjenester framgår av lovens forarbeider og veiledning som finnes tilgjengelig på Utdanningsdirektoratets hjemmesider, se udir.no. Direktoratet har også lagt ut artikkelen «[Presisering om skolegudstjenester](#)» på nettsidene sine, slik at det ikke skal være grunnlag for usikkerhet rundt adgangen til å delta på skolegudstjeneste. Direktoratet har sendt ut denne presiseringen i e-post til alle kommuner og fylkeskommuner.

Det stemmer ikke at justeringen i bestemmelsen om forkynnelse i den nye opplæringsloven betyr at det ikke lenger er tillatt med skolegudstjenester. I den gamle loven var det et forkynningsforbud i KRLE, som var tolket å gjelde for all opplæring (alle fag), eksempelvis også opplæringen i naturfag. I den nye loven er det presisert at forbudet mot forkynnelse gjelder i alle fag, ikke bare i KRLE. Dette innebærer ikke noen realitetsendring. Å gi elevene

et frivillig tilbud om å delta på en julegudstjeneste, besøke en moské under Eid eller en humanetisk seremoni, er ikke i strid med denne paragrafen. Dette er ikke noe nytt. Slik har reglene vært lenge, både i den gamle og i den nye opplæringsloven.

Representantene sitt forslag kan leses som om de ønsker at forbudet kun skal omfatte KRLE-faget, jf. at de skriver at forbudet «mot forkynnelse bør som tidligere kun omfatte KRLE-faget, og ikke hele skolen». Dette er jeg i så fall uenig i. Jeg mener det ikke bør åpnes opp for forkynning i for eksempel samfunnsfag og naturfag.

Det er ikke gitt at ytterligere regulering av skolegudstjenester vil føre til klarere forhold, eller at debatten rundt skolegudstjenester vil stilne. En endring kan føre til økt uklarhet, blant annet om forholdet til andre religioners ritualer og fester. Etter min mening balanserer dagens regler dette på en formålstjenlig måte.

Jeg har kommunisert tydelig at skolegudstjenester ikke omfattes av forbudet mot forkynnelse i opplæringen, og jeg mener at det ikke er behov for endringer i opplæringsloven for å presisere at for eksempel skolegudstjenester er tillatt.

Representantforslag 63 S (2025-2026) punkt 2 om å sørge for at alle elever skal få tilbud om å delta på skolegudstjeneste, så fremt lokale kirker har ønske om å invitere

Det er viktig at alle elever i Norge, uavhengig av bakgrunn og religion, kan få oppleve, forstå og lære om tradisjoner som er viktige i Norge. Hvorfor vi feirer jul er selvfølgelig noe elevene i norsk skole skal lære seg. Skolene kan trygt tilby elevene å delta på julegudstjenester hvis de ønsker det. Jeg er imidlertid ikke enig med forslagsstillerne i at det bør innføres en plikt for skolene til å tilby alle elever å delta på skolegudstjeneste, når lokale kirker har ønske om å invitere. Dette forslaget vil innebære en detaljregulering av kommunene og fylkeskommunene som er lite hensiktsmessig. Det bør ligge innenfor det lokale handlingsrommet å bestemme hvordan de vil markere julen hos seg. Vi bør ikke bruke ressurser på å pålegge kommunene slike detaljerte nye plikter. Jeg mener det er tilstrekkelig med veiledning som viser hvordan det kan legges til rette for at elever som ønsker det, kan delta på skolegudstjeneste. Jeg har tillit til at kommunene og fylkeskommunene gjør gode vurderinger, og jeg er glad for at mange elever får oppleve å være med i kirken før jul.

Med hilsen

Kari Nessa Nordtun

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådens signatur

